

leen in het
oof in den

waan van
had den
vragen
vroeg weer.
Pascal aan-
kste wezen

healal
erpletteren;
de, om hem
healal hem,
doodt, om-
het heaal
ls".

het zulks
van Augus-
et antwoord
an spreekt

geerte ge-
altijd weer
f. Pos, toen
nig heil kon
ensch alleen
twoord mag
za doet ons
zaamheid",
der hel van

is, de stad,
otsch paleis.

het is alles
s onbewoon-
in dat huis,
naar Hegel
wordt, den
wonen. En
vrijheid van
geer Ovink
ten slotte
geschiedenis,
moest ver-
de empirist,
voltooid, de
verstandiger

naar ieder

kele mensch
net brood en
en moet zijn
naardat
voorgezegd
bewoonbaar?

het slot op
ort en komt
gen werkelijk
zonder fraal.

mensch" op
ij? Wel "hij
vraagteeken".
ch is een on-
der geen zin,
ft hem boven

stige geweten
t kan zoeken.
dit beteekent
concentratie-
ntreden.

ij is aan dat

en Nietzsche
ekend; deze
n hebben ge-

wijsheid, die
Barth. Maar

toegenegen
MARNIX.

1 Januari 1948.

getrokken door
Medan-bulletin
per in Holland
ten doel had

bejuichen. Wat
is, dat volgens
gegeven dat, zij
ehandeling van
strent het lage
in Indië, over-

in dit opzicht
vermeld mogen
lating bedoeld.

dat het Ned. leger in Indië t.o.v. dat van andere landen
in moreel opzicht nog een goed figuur slaat, al trek ik dit
zelfs nog in twijfel.

Hoe het ook zij, het lijkt mij het voeren van een struis-
vogelpolitiek om een bezoeker, zoals b.v. den Min.-Presi-
dent Dr. Beel bij zijn bezoek aan het Mil. Hospitaal te
Medan in letterlijken zin, zaal B te doen voorbijlopen,
waar in hoofdzaak patiënten met venerische ziekten lagen,
en zonder meer aan deze kwestie voorbij te gaan.

Met dit voorbeeld heb ik tevens de kern van het vraag-
stuk aangeroerd. Dat, hoewel er in ruime mate voor-
behoedsmiddelen worden verstrekt, het aantal gevallen van
geslachtsziekten hier en daar ontstellende vormen aan-
neemt, stemt toch wel tot nadenken. Zo heeft b.v. een
onderdeel (bestaande uit ± 200 man) dat momenteel door
N. Sumatra verspreid ligt en vóór de acties in het afge-
loopen jaar in moreel opzicht geen slechte reputatie had,
gedurende het laatste half jaar onder zijn manschappen
± 50 slachtoffers van venerische ziekten geteld. Weliswaar
zijn deze patiënten inmiddels, dank zij de medische zorg,
voor het meerendeel genezen, maar overigens duidt dit
cijfer, dat tenslotte maar een deel uitmaakt van het aan-
tal, dat, met behulp van de toegepaste voorbehoedsmiddelen,
zonder lichamelijke gevolgen de bordeelen te Medan, Sian-
tar en elders bezoekt, niet op een al te hoge moraal.

Bij het zien van dit alles rijst bij mij de vraag of dit
nu werkelijk, evenals het leger op zichzelf, een noodzakelijk
kwaad is, dat daaraan onafscheidelijk verbonden is. Ligt
dit niet voor een groot deel aan de legerleiding? Immers,
kan men over 't algemeen gesproken, van een soldaat
een hoge moraal verwachten als zijn meedery, die, vol-
gens het reglement betr. de krijgstuicht, in goed gedrag
het voorbeeld moet geven, zich niet alleen herhaaldelijk
aan sterke drank te buiten gaat, maar ook in zedelijk
opzicht, al is hij dan meestal niet op de bordeelen aange-
wezen, zich misdraagt?

Een andere oorzaak, die hopelijk door het streven van
Ds Koningsbergen zal afnemen, is ongetwijfeld het schrij-
vend tekort aan veldpredikers.

Indien men het bestrijden van venerische ziekten aan
sommige militaire artsen zou overlaten, zouden wij mis-
schien in moreel opzicht van kwaad tot erger vervallen,
van de voorbehoedsmiddelen tot het onder medische con-
trole staande bordeel.

Laat dit dan ook voor het Nederlandsche volk, en niet
in het minst voor de kerk, een aansporing zijn om
alle pogingen in het werk te stellen de militairen in Indië
af te houden, niet alleen van bovengenoemde, maar ook
van andere weinig veredelende gelegenheden zoals dan-
cings en bioscopen die hier overigens tot dusver de voor-
naamste ontspanningsmiddelen vormen.

En tenslotte, laat men de militairen vooral in het gebied
niet vergeten!

U bij voorbaat beleefd dankend,

Hoogachtend

J. M. DE JONG, Sid. 1e kl.,

9e afd. Veldartillerie K.L., Medan.

Van Goeden Vrijdag en Paschen.

Het weekblad „In de Waagschaal" (barthiaansche
redactie) bevat een artikel van ds K. H. Kroon over
de lijdensprediking. Merkwaardig ouderwetsch is deze
passage uit het begin:

Een der eerste gedachten nu, die in dit verband plegen
op te komen, is deze: de lijdensprediking is alleen maar
goed, wanneer zij de volle nadruk laat vallen op de
justificatie, de rechtvaardiging van de zondaar. De „ver-
zoening door het bloed van Golgotha", zo zegt men dan,
is het beslissende in de lijdensprek. En inderdaad, wie
zal ontkennen, dat het er op aankomt, het geheel enige
van Christus' lijdenspreken te prediken? Wie zal
willen loochenen, dat elke lijdensprek, die niet de volle-
dige en alleen-geldige plaatsbekleding van de
lijdende Christus verkondigt, onbijbels is en armelijk? De
tijd is voorbij — of behoort althans voorbij te zijn —
dat wij, uit schrik voor een verkeerd voorgedragen of
verkeerd begrepen „bloed-theologie" meenden te moeten
afzinken naar de prediking van Christus' verheven mar-
teldood of naar een diepe dankbaarheid, — gevoels-
wekkende schildering van Zijn geduld in tegenspoed
en spot, ons ten voorbeeld gegeven. Integendeel, wij
hebben juist in deze tijd radicaal de gekruisigde Chris-
tus te verkondigen als de geheel enige troost in leven
en sterven. De vraag is echter, of de wijze, waarop wij
het justificatorische, het rechtvaardigende en verzoene-
nende karakter van Zijn lijdenspreken accentueeren,
niet met zich meebrengt, dat wij, onnadankend, zowel
van de wezenlijke inhoud van het lijdens-evangelie als
van de wezenlijke nood van de huidige mens voorbij
preken. Wij moeten immers bedenken, dat in de eerste
plaats alle formuleringen omtrent Christus' lijdens-
preken, die een geheim trachten te benade-
ren. Dat geldt ook van het juridische beeld van de
„schuldbetaling". Het drukt de zaak, waarover het gaat,
allermint volledig uit!

Het zakelijk misleidende van deze passage ligt in het
slot. Alle formuleringen zijn „SLECHTS" beelden, en
ze blijven staan bij „TRACHTEN" nog maar in het
„BENADEREN". Schrijver zegt: het „beeld" drukt de
zaak niet VOLLEDIG uit. Daar zijn we 't over eens.
Maar niet-volledige uitdrukking is wat anders
dan alleen-maar-beelden de uitdrukking.
De waarheid is niet volledig gezegd, maar is ze toch
gezegd? Daarover loopt het in deze kwestie be-
treffende de waarde van bijbelsch leerproza. Trouwens:
als de bijbel spreekt over schuldbetaling, dan is dat
niet „juridisch", „Forensisch" klinkt al dadelijk
anders.

De schrijver komt vervolgens tot den modernen

mensch met zijn „levens-gevoel" (existentieel filosofie).
Hij merkt op:

Het huidige levensgevoel der meeste mensen heeft n.l.
in eerste instantie veel meer van doen met de machten
van lijdens en dood, dan met die van zonde en schuld.
Het angstwekkende en brutale van dit zich stuk leven-
de menschenbestaan, het ondoorzichtige en eenzame van
onze in dit ten dode gedoemde bestaan geworpen exis-
tentie, zit de menschen veel meer aan de hals dan hun
overtredingen en de straf daarop. Beter gezegd: ze kun-
nen onmogelijk het eigenlijke verband zien tussen beide
— al willen ze het — omdat er inderdaad van het eerste
naar het tweede geen behoorlijke denkweg leidt. En
daarom staan ze veelal weerloos en innerlijk uitermate
ondermijnd, in een soort van levens- en doodsmachten,
waarin van een rechtvaardige God niets meer te be-
sporen valt. Ze begrijpen allermint, dat het besef van
zonde en schuld juist een menselijke bevrijding inhoudt
van alle bloot natuurlijk existeren, omdat hun dit besef
niet meer uitsluitend als een bijbels besef bekend
is, doch veeleer als een natuurlijk minderwaardigheids-
gevoel van het alderder creatuur. Ze kunnen veelal met
geen mogelijkheid meer verstaan, dat besef als zonde,
straf, schuld, verzoening, rechtvaardiging, heiliging, voor
zover ze legitiem bijbels zijn, bevrijdende gevolgen
zijn van de kennis van Christus' plaatsbekledende lijdens-
preken, en juist geen voorwaarde daartoe? Hoe vaak wordt hun
immers nog gepredikt, dat ze (vóórdat ze Christus kun-
nen kennen) „arme zondaren" moeten worden „in zich-
zelve"?

„Ze kunnen" het verband niet zien, zegt ds Kroon.
Want er leidt geen behoorlijke denkweg van het een
naar het ander. Maar is er ook een behoorlijke open-
barings-weg gegeven om het denken te bevelen?
Daarover loopt de kwestie. De schrijver zegt: ze kun-
nen niet. De Dordtsche Leerregele: ze willen niet.
Want die gelooven wel aan dien openbarings-weg.

En dit onderscheid in al of niet gelooven aan den
openbaringsweg wreekt zich. Deze schrijver denkt van
de ellende te gering (niet willen wijkt voor niet-kun-
nen) en dus van de verlossing ook. Hij ziet al be-
vrijding in „b e s e f f e n". Wij zien deze pas in ge-
l o o f s - k e n n i s, die wat anders is dan een bun-
del besef. Met de laatste woorden van 't citaat zijn
we het eens, maar op geheel andere gronden.

Nu de toepassing:

Veel meer dan tot dusver zullen wij de moed hebben,
welbewust onze confessionele zuiverheden ten achter
te stellen bij de bijbelsche zuiverheid. Want bijbelsche zuiv-
erheid elst van ons in deze tijd, allereerst de nadruk te
leggen op Christus' lijdenspreken als verzoenende openbaring
van de rechtvaardigheid Gods tegenover de onrecht-
vaardige, stomme en gruwelijke levens- en doodsmach-
ten. Wij zullen weer allereerst het lijdens-evangelie
moeten prediken als bevrijding uit de heidenen be-
seffen, die door de kosmos, de existentie als zodanig,
gekwet worden, meer dan dat wij bezig blijven met de
bevrijding van de „vloek der wet" te prediken. Beter
gezegd: wij zullen over het laatste genoemde alleen mogen
spreken nadat het eerste volle nadruk heeft ontvan-
gen en er mee in verband is gebracht, Christus als de
geheel enige en volstrekte drager van ons lijdens en
onze dood, meer dan van onze schuld en onze zonde,
is (hoe vreemd het misschien ook klinken moge) de aller-
eerste en voornaamste gestalte waarin Hij in deze tijd
in de prediking Zijner gemeente naar voren moet tre-
den en naar onze overtuiging wil treden.

Voor ons „besef" moet confessionele zuiverheid de
bijbelsche zijn, verkregen door genade. En Christus'
lijdenspreken is voor bijbelsche-confessionele zuiverheid geen
verzoenende openbaring van iets. OPENBARING VERZOENT NIET, ondanks Karl
Barth's met woorden spelende bewering van het te-
gendeel.

Want deze opvatting is een terugstooten van chris-
tenmenschen in een h e i d e n s c h verzoeningsbesef.
Ook de heidenen konden vertellen, dat God „verzoent"
door over den a f s t a n d s-brug te komen enkel
reeds door te spreken. Maar christenen leerden, dat
Hij pas verzoent, als Hij over de s c h u l d in liefde en
rechtmatig zwijgt. Gods spreken is nog geen verzoene-
ning; deze is 't inslaan van den rechtsweg die Hem
tot het v r e e d z a m spreken machtigt uit zijn
eigen vastgestelde bevoegdheid of exousia. K. S.

Isolément.

Er is een merkwaardig-fel, d.w.z. onbeheerscht en
tot verantwoording machteloos synodocratisch orgaan,
Zeeuwse Kb. Daarin schrijft ds C Stam (na eerst
vermeld te hebben een amsterdamsche vergadering
die protest inbracht tegen de communistische staats-
greep in Tsjecho Slowakije):

Hetzelfde nr. van „Trouw", van 6 Maart j.l., bracht
ook het verslag van de rede van Prof. Dr K. Schilder,
gehouden op het congres van de Unie van Geref. Studen-
ten aan Openb. Universiteiten. Bekend onder de naam:
S. S. R. Prof. Schilder heeft zijn academisch gehoor
vooral teruggeleid naar de leerregels van Dordt, het
opgedrongen isolement aangewezen, hierom noodzakelijk,
dat de onwedergeborene alle licht haat.

Begrijpen we het korte verslag van zijn rede goed,
dan heeft deze geleerde spreker feitelijk critiek ge-
oefend op het streven sedert de Reformatie, om in de
onderbouw van de wetenschap zoveel mogelijk elkaar
te vinden, terwijl men in de bovenbouw uiteenging.
Daartegenover stelde hij, dat Dordt elst, ook isolement
in de onderbouw. Wanneer Prof. Schilder dat gezegd
heeft, om b.v. de noodzaak ook van het Chr. Middel-
baar onderwijs aan te tonen, zijn we dat geheel met
hem eens. Liever had ik het dan meer duidelijk en con-
creet gelezen. Mocht hij bedoeld hebben, dat op geen
gebied enige samengang mogelijk is, dan zal dit.

juist voor het gehoor van S. S. R., toch wel een merk-
waardige indruk hebben gemaakt. Want zij zoeken, juist
voor de bovenbouw, leiding, wat nog meer is dan
samenwerking, bij Hoogleraren die in overgrote meer-
derheid totaal andere levensovertuiging zijn toegedaan.
Een leiding, die zij wel moeten aannemen, zullen zij
ooft als ingenieur, arts, enz. in de maatschappij worden
geplaatst.

Men kan de vraag opwerpen, of dan in alle ernstig
bedoelde wetenschap, buiten onze kring, geen waarde-
elementen, zelfs waarheids-elementen, worden gevonden.
M.a.w., hier is het vraagstuk van de Gemene Gratie
ten volle in geding. Uitgaande van de gedachte van
Prof. Schilder, zou men het samenspreken op boven-
genoemde vergadering in Amsterdam, kunnen, mis-
schien zelfs, moeten veroordelen. En, waar het einde
is van zijn consequentie, valt nog niet te zeggen. Mis-
schien wel de grote terugtocht uit het hele leven, naar
een kring van gelijkenkenden. Die dan mogelijk tot de,
voor haar, gelukkige gedachte komt, dat bij haar, en bij
haar alleen, waarheidsmonopolie en waarde-element,
beide voorhanden is.

Dat hier eenzelfde gevaar voor hoogmoed dreigt, als
Prof. Schilder bij het aannemen van de „fides generalis"
(algemeen geloof) ziet, valt toch niet moeilijk om te
constateren. En dat hier een ernstige miskenning kan
zijn van serieuze worsteling in het leven om de waar-
heid, is eveneens waar. We moeten oppassen, om niet
met een strak schema het hele leven te willen binden.
Dit zal in de ernstige tijden, die Prof. Schilder ziet na-
deren, weinig oplossing brengen, maar wel voortdurend
groter wordende verwijdering geven. Het Christendom
mag toch zeker de eindtijd niet forceren, door zelf de
positie in te nemen, waarin de wereld haar eindelijk
zal brengen.

Afgaande op de indruk, welke beide verslagen geven,
dunkt ons „de greep" in Amsterdam zeker meer pro-
fetisch dan op de laatste dag van het congres van
S. S. R.

Schrijver heeft dus niet meer dan 'n „indruk", maar
vindt hem toch der publicatie waard.

Maar als hij twijfelt aan het profetisch ka-
rakter eener rede (en dit lever daar zoekt, waar dr
Okma van de V. U. een hoogleraar der Stedelijke
Universiteit van Amsterdam „aanvult" (!!!)),
waarom denkt hij bij een niet-authentiek verslagje
van een gesproken rede niet aan wat van de hand
van den spreker gedrukt staat? Al jaren lang? En
nog pas herdrukt?

Had hij daarin gelezen, en kende hij zelf de
Dordtsche Leerregele goed, dan zou hij niet schrijven,
dat Dordt (ook) in den onderbouw isolement EISCHT.
Integendeel: God v e r b i e d t dat. Hij g e b i e d t
iedereen, al de door Hem ontstoken lichten te eerbiedigen,
en er dankbaar gebruik van te maken. Maar
Dordt constateert, dat de onwedergeborene
mensch d a t n i e t w i l. Hij haat het Evange-
lische licht, haat het licht der wet, haat het licht der
natuur. Hij bezoedelt dat, houdt het ten onder en
i s o l e e r t d u s Z I C H v a n d e g e h o o r-
zamen. Net zoals ds Stam ZICH isoleerde van de
gehoorzamen in de vrijmaking. Net zoals de synodo-
cratische gemeenschap zich isoleerde van ons (want
het is natuurlijk dwaasheid, het zich-al-of-niet-geiso-
leerd hebben te laten afhangen van het percentage).

En wat te zeggen van dat georeer over onder-
en bovenbouw, over middelbaar en hooger onderwijs?
Denkt schrijver heusch dat het „natuurlijk licht" al-
leen te maken heeft met den onderbouw, of 't „lager"
onderwijs?

Waar haalt iemand die niet eens de Dordtsche Leer-
regels inzake dat natuurlijk licht dadelijk herkent in
zoo'n verslagje, den moed vandaan, te spreken van een
„strak schema"? De b e l i j d e n i s l a t e n s p r e-
k e n, e n b e l i j d e n — is dat een strak schema?

Ik heb rare aanvallers, zoo af en toe. Dat is niet
erg.

Maar de V.U. heeft rare helpers. Dat is wel erg.
Deze heeren lezen niet meer de belijdenis in en voor
en tegenover de V. U. En als ik het dan doe voor
S. S. R. dan kijken ze nog beteuterd ook. Zulke stuk-
jes zijn meer ontdekkend, dan een reeks verschuivingen
in de personalia. K. S.

Wij zeiden te veel....

Onze lezers herinneren zich dat ik onlangs prof.
Veenhof's artikelen over de „bezwaarden in en onder
de synodocratie" qualificeerde als handelend over
„memfomai-zeggens" in en onder de synodocratie"
(„memfomai" = het gaat niet goed).

Tot mijn spijt heb ik me toen niet juist uitgedrukt.

Ik had niet mogen spreken van „memfomai-zeg-
gers". Hoogstens van „memfomai-mompelaars".

Maar zeggen, wel, wel, dat is zooveel gewaagd.....
Men weet ginds van zwijgen.

Let maar eens op, hoe men zich gedraagt tegen-
over het boek van ds Feenstra. Mag het tot de schare
doordringen dat hij niet in overeenstemming is met
1944—1946? Dat hij zou moeten geschorst worden
door die zelfde classis, die 'n candidaat wegstuurde?

Waar denkt U over? De massa wakker maken?
Recht doen? Houd op. Hoor wat ds Vellenga over
Feenstra's boek schrijft in Geref. Kbl. Dr. en Ov.:

Het boek van Ds Feenstra van Scheveningen heeft een
uitstekende naam onder ons. Het is in menige boeken-
kast te vinden en op de jeugdverenigingen is het bij
de behandeling van de geloofsbelijdenis wel de bron.
Het kan niemand verbazen, dat er nu dan ook een
nieuwe druk nodig was. En het stemt tot dankbaarheid,
dat de firma Kok deze heruitgave op zich genomen heeft
en op zo keurige wijze verwerkelijk.

CORRESPONDENTIE.

Het is ons plan volgende maand te disponeeren over het abonnementsgeld van 1 April—30 September 1948. Abonnees, die er de voorkeur aan geven het verschuldigde bedrag ad f 4.— per giro te voldoen, verzoeken wij vriendelijk dit te doen vóór 3 April a.s. op postrekening No. 406040 Bureau „De Reformatie”, met vermelding van den juiststen naam volgens het adresbandje.

Abonnees, welke via den Boekhandel zijn geabonneerd, moeten niet aan ons, doch aan hun boekhandelaar betalen.

De Uitgevers.

De Feenstra is een goed verklaarder. Hij houdt veel van indelingen en onderverdelingen en dat maakt zijn verklaring overzichtelijk en bevattelijk. Daarbij weet hij zich helder en beknopt uit te drukken. Ook is hij goed thuis in de controverse met andersdenkenden, tot op deze tijd toe. Wie iets naslaat in zijn boek wordt nooit met een kluitje in het riet gestuurd, maar krijgt altijd een duidelijk antwoord. Ziet het ook dat er natuurlijk wel eens een vraag overblijft.

Bij zoveel goede kwaliteiten van dit boek is het jammer, dat het bij de behandeling van art. 34, over de Doop, tekort schiet. Terwijl het bij art. 30, over de kerkregering, zelfs uiteenzet hoe de Hervormde Kerk momenteel, dus na de terzijde stelling van het reglement van 1816 en vóór de invoering van een nieuwe kerkorde, geregeerd wordt, en bij art. 36, over de overheid, uitvoerig de beslissing van de synode van 1905, waar dit artikel bekort werd, weergeeft, zwijgt het over de leerbeslissing t.a.v. Verbond en Doop van 1905 en ook van die van 1946 geheel. Waarom toch?

Bij ditzelfde artikel laat de schrijver ons ook in de steek bij de verklaring van het „in Christus geheiligd zijn” van het doopsformulier. Hij zegt, dat „geheiligd in Christus is een verhoudingsrelatie, die niet „slechts” een uitwendige heiliging is, die de inwendige heiliging ook niet buitensluit, maar toch niet altijd insluit, positief tot God en Zijn dienst en negatief tegenover de wereld en zonde”. Wat dit voor een heiliging is, is mij niet duidelijk.

Afgedacht van deze opmerkingen, herhaal ik overigens graag wat ik schreef in het begin.

„Te kort schieten”. Maar er moest staan (op het standpunt van dezen uitwerper-schorser): zondigen en ketterij aan den man brengen.

„In den steek laten”. Maar er moest staan: afwijken van den gestelden regel: revolutie.

„Waarom toch?” vraagt ds V. Hij weet natuurlijk wel: waarom. Feenstra geloofte ’t gedoe van ’44—’46 niet. Maar dat mag men niet weten.

Ook ds Wouters (Dordrecht) beperkt zich tot wat „mompelen”. Eerst prijst hij auteur en boek, dan volgt dit:

Het boek is goed bijgehouden. Allerlei besluiten van de Synodes der laatste jaren worden gememoreerd.

Just, omdat dit het geval is, zijn we teleurgesteld over de behandeling van de sacramenten. Terwijl dit boek in 1947 verscheen vinden we weinig van wat onze Synodes hierover gegeven hebben. Het is echt spijtig, dat Feenstra hier niet kloekker geschreven heeft, temeer, omdat vele jaren lang dit boek voor onze jeugd een bron zal zijn. Waarom staat er niets in van de z.g. vervangingsformule?

Onaangenaam is ook, dat Feenstra, als het over het begrip: Geheiligd, van de doopvragen gaat, dit enkel verklaart met een citaat v. Prof. Grelidanus. En ’t gebod bij den doop wordt toegelicht met een citaat van Prof. Schilder.

B. VAN DER ROS

J. WAALEWIJN

delen U met grote vreugde en dankbaarheid mede, dat zij, indien de Here wil, op Vrijdag 16 April te Amersfoort in het huwelijk hopen te treden des morgens 10.30 uur.

Het huwelijk zal worden bevestigd in een bijzondere godsdienstoefening van de Gereformeerde Kerk (onderhoudende artikel 31 K.O.), welke zal worden gehouden te 13.30 uur in het kerkgebouw aan de Zuidsingel, en waarin zal voorgaan Professor B. Holwerda, hoogleraar aan de Theologische Hogeschool te Kampen.

Na afloop van deze dienst is er gelegenheid gelukwensen aan te bieden.

27 Maart 1948.

Rotterdam, Bergse laan 55, Amersfoort, Edisonstraat 69.

Toekomstig adres: Bergse laan 55, Rotterdam (Noord).

DAME

van 40 jaar Geref. (vrijgem.), zoekt in beschaafd milieu een zelfstandige, leiding gevende positie. Liefst in gezin met kleine kinderen. Ongev. Mei. Ook wel in het Noorden van ’t land.

Brieven onder No. 329, Bureau „De Reformatie” te Goes.

220

We hebben hier een prachtig boek. Jammer is, dat de schrijver het hoofdstuk over den doop niet wat anders geschreven heeft. Just, omdat we veel hierin waardeerden, moest dit laatste ook worden gezegd.

Schrijver mompelt nog iets over „verschuivingen” bij ons, hem aangepreikt door dr Berkouwer.

Natuurlijk loopt ook dr Berkouwer ’t fijne puntje voorbij. Maar weet ge, wat wel waar is? Dit: het heele synodocratische stel „verschuift”. Eerst gooien ze eruit, later zijn ze van die leuke appjes: ’k zie geen kwaad, ’k hoor geen kwaad, ’k zeg geen kwaad.

Rust —

Maar b.v. „cand. Schilder” excuus vragen?

Geen denken aan.

K. S.

Aangenomen naar:

Eindhoven, Cand. H. J. de Vries te Zuidhorn

Bedankt voor:

Rotterdam-Z., J. Smelik te Apeldoorn.

Goes, Zuidwolde, Middelburg, Daarlerveen, Pieterburen, Rozenburg, Heerenveen, Kantens, Wetsinge-Sauwerd, Oud-Loosdrecht en Nieuwleusen, Cand. H. J. de Vries te Zuidhorn.

— ADRESSEN. — HENGLO. Kerkeraad: B. H. van Egmond, Paulinastraat 37.

— DS L. DOEKES te Hilversum is thans telefonisch aangesloten onder nr. 5045.

— SOEMBA. Behalve dat ds van der Stoep beroepen werd, heeft de kerk van Zwolle ook een onderwijzer voor Oost-Soemba benoemd. Deze onderwijzer vertoefde momenteel in Semarang.

— KERKELIJK GEMENGDE HUWELIJKEN. De Kerkeraad van de Geref. Kerk van Vlaardingen zag zich geroepen, om zijn oordeel uit te spreken over de volgende conclusies van de classis Rotterdam inzake de kerkelijke bevestiging van kerkelijk-gemengde huwelijken.

1. Een huwelijk tussen een lidmaat der gemeente en een lidmaat van een andere kerk, zonder dat beide partijen tot kerkelijke eenheid zijn gekomen is zonde voor God.

a. omdat deze verbintenis in strijd is met het wezen van het christelijk huwelijk (Ef. 5:22—33);

b. omdat alzo aan de kerk des Heeren en het eigen geestelijk leven grote schade wordt toegebracht (Ef. 4:11—16);

c. omdat hiermede de rechte opvoeding der kinderen in de wegen des Heeren ook t.a.v. het kerkelijke leven bij voorbaat wordt onmogelijk gemaakt (Deut. 6:7—21).

2. Een aanvraag tot kerkelijke bevestiging van een huwelijk als onder 1. bedoeld, kan en mag derhalve niet worden toegestaan.

a. omdat over een zondige daad de zegen des Heeren niet kan worden ingewacht en ingeroepen;

b. omdat de kerk zelfs alle schijn moet vermijden een dergelijk huwelijk goed te keuren;

c. omdat een dergelijke bevestiging met het getrouw naven van het huwelijksformulier en een serieus nemen van de stipulaties niet in overeenstemming is.

3. De ambtelijke zorg aan de leden der gemeente moet op dit punt met grote liefde en getrouwheid, en vooral zeer tijdig en met name ook preventief worden besteed.

4. Wanneer desondanks een dergelijk zondig huwelijk wordt gesloten, is vermaning geboden, en zal de toepas-

sing van eventuele censuur met veel geduld en wijsheid en naar de bijzonderheden van elk geval beoordeeld moeten worden.

5. Het is noodzakelijk, dat in dezen door al de kerken eenzelfde gedragslijn wordt gevolgd.

De kerkeraad van de Geref. Kerk van Vlaardingen heeft gemeend, dat de conclusies sub 1 en 2, en dus ook sub 4, onaanvaardbaar zijn, op grond van de volgende overwegingen:

1. De kerk heeft de volgende geestelijke eisen aan het huwelijk te stellen en met geestelijke middelen onder haar leden te handhaven:

a. het moet als een heilig verbond voor den Heere worden gesloten (Spr. 2:17; Mal. 2:14);

b. de band aan Koning Christus moet daarbij allesbeheersend zijn (1 Cor. 7:39);

c. de huwelijksgemeenschap moet een type vertonen van de wederzijdse verhouding tussen Christus en zijn gemeente (Ef. 5:22—32);

d. de gezinsvorming moet dienstbaar zijn aan het grootbrengen van kinderen voor den Heere (Mal. 2:15).

2. Om deze taak te midden van de van alle kanten dreigende geestelijke decadentie, waar ook gedane zaken bij het huwelijk geen keer nemen, recht te kunnen vervullen, heeft de kerk als maatregel van orde de kerkelijke huwelijksbevestiging ingesteld.

Zo komt uit de aard der zaak de eerstgenoemde eis tot zijn recht, kan de erkenning van de tweede eis blijken, en kunnen beloften worden afgevraagd ten aanzien van de andere eisen, terwijl ook een passende gelegenheid is geschapen om de zegen des Heeren over zulk een christelijk huwelijk af te smeken en uit te roepen.

3. Een kerkelijk-gemengd huwelijk wordt door grote bezwaren gedrukt, omdat

a. door de andere partij ten aanzien van de kerkelijke samenleving tegen het koningschap van Christus wordt gezondigd;

b. door kerkelijke gescheidenheid de christelijke huwelijksgemeenschap in haar ontplooiing wordt belemmerd; en

c. het grootbrengen van kinderen voor den Heere door beide factoren wordt geschaad.

4. Daarom moeten kerkelijk-gemengde huwelijken door de kerk ten ernstigste worden ontraden.

5. Nochtans kan het christelijk karakter van zulk een huwelijk niet worden ontkend op grond van de kerkelijke gescheidenheid alleen (gelijk de classis Rotterdam doet), omdat

a. zonde, tegen het koningschap van Christus met betrekking tot de kerkelijke samenleving veelzins berust op dwaling, welke de oprechtheid van het belijden van dat koningschap, en de feitelijke beleving daarvan in het huwelijk niet uitsluit;

b. de kerkelijke gescheidenheid het niet onmogelijk maakt om in onderlinge verhouding van man en vrouw de centrale gemeenschap met Christus in geloof te beoefenen, en die onderlinge verhouding door Ef. 5:22—29 te laten bepalen;

c. het grootbrengen van kinderen voor den Heere door de genoemde schadelijke factoren niet worden verhinderd, daar Gods Woord zelfs de basis daarvoor aanwezig acht, als een der partijen ongelovig is (1 Cor. 7:14).

6. Dus behoeft vanwege de kerkelijke gescheidenheid alleen de kerk aan het huwelijk van een harer leden met een persoon, die buiten de kerkelijke gemeenschap staat, tenslotte haar sanctie en zegen niet te onthouden.

— GIFTEN ONTVANGEN VOOR HET „LECTUURFONDS INDIE”. Vorige verantwoording f 245.—. G. K. te O. f 2.50; te L. f 2.50; te E. f 2.50; A. M. te S. f 2.50; P. S. te O. f 2.50; G. t. H. te Z. f 2.50; G. K. te U. f 5.00; te Z. f 2.50; te T. f 2.50; te E. f 5.00; te R.-H. f 2.50; te R.-K. f 2.50; te H. f 2.50; te Z. f 2.50; te P. f 2.50; te V. f 2.50; te L. f 2.50; te H. f 2.50; te A. f 2.50; te D. f 2.50; te T. f 2.50; te V. f 2.50; te H. f 5.00; te S. f 5.00; te A. f 5.00; te R. f 1.00; te E. f 10.00; te O. f 2.50; te W. f 2.50; te M. f 2.50; te Z. f 2.50; te N. f 2.50; te D. f 2.50. Totaal f 346.—.

ZO JUIST VERSCHENEN:

POËTISCHE BOEKEN

Job, Psalmen, Spreuken, Prediker, Hooglied.

NIEUWE VERTALING (N.B.G.), (nieuwe spelling).

Prijs f 4.20 plus f 0.25 porto.

Na ontvangst van f 4.45 per postwissel of Postgiro 48607 volgt toezending door:

KERKBOEKHANDEL

JOHS VLAANDEREN OLDENZEEL

1e Oosterparkstraat 212

AMSTERDAM-OOST.

Chr. Vacatiecentrum „Berkenhorst” - Kootwijk (Veluwe)

De vacaties naderen.

Komt U dit jaar eens met Uw kinderen bij ons.

In het mooiste gedeelte van de Veluwe, temidden van bos en hei ligt op 14 H.A. eigen terrein ons centrum. In ons hoofdgebouw en 4 bungalow's kunnen 30 gasten logeren. De bungalow's worden eventueel voor één gezin gereserveerd. Geschoold personeel staat klaar om Uw vakantie tot een echte vakantie te maken. Uitsluitend verhuring met volledig pension. Op het terrein eigen zwembad en tennisbaan. Vraagt nadere inlichtingen met opgave van vermoedelijke data aan de Administratie: Rijswijk (Z.H.) Sparrelaan 17, Tel. 18.11.25 (Den Haag).

WIJ ZIJN LEVERANCIERS van

Avondmaalserviezen

en Doopvonten

in ZILVER en in GERO-TIN

(Gero-tin is zuiver tin en daarom duurzaam)

Vraagt vrijblijvend prijsopgaaf.

L. GEUSEBROEK & ZOON

JUWELIERS,

WEIMARSTRAAT 303—305, Telefoon 337822, DEN HAAG.

Rustbehoevende Verpleegster, zoekt tegen ± half Juni pension.

Brieven met opgave van pension, prijs, etc. onder No. 328, Bureau „De Reformatie” te Goes.

HET RIJKE WOORD

door Dr M. B. VAN TVEER, is nog verkrijgbaar. f 4.25 in prachthand en omslag. Bestel het bij Uw boekhandelaar of bij de uitgever:

Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes.

Copieërinrichting „ECCLESIA”

Kon. Emmakade 194 DEN HAAG

Telefoon 39.84.92

vervaardigt Uw

Gestencilde Kerkbladen

Vraagt proefnummers en prijs.

LAAT NU UW JAARGANG „DE REFORMATIE” INBINDEN

f 3.— per jaargang.

Register wordt bijgeleverd.

BOEKBINDERIJ VAN KUIJK

Zalmstraat 1 — Scheveningen

Medew.
Prof. H.
Da H.
v. Til.

Alle
aan
Adm.

INHOUD
synodoc
Man (E
uitvoer
zending
Dadend
npositia
Gem. G
examen
cale on
kracht,
naar A
Kerknie

BEZ
en

De t
gerefor
kerkelij
zagen,
den str
meerde
k en r
heer
is, zoo

Da S
lichter
poging
den in
Kerken
luit:
„Zoe
mindere
zich op
pen mo
gevond
den. Te
Woord
Synode
dere G

Waar
precies
hij — e
aan. D
concent
het art
van he
geering
De g
ordenin
en zij n
Maar
welke l
artikel
Ik no
les Schl
gerefor

1) Ch
Kirchen
gegeven
formier
A. G. B
2) De
ist vols
besteht
andere
handelt